
 <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2023-2-107-113>

 <https://orcid.org/0000-0002-2968-1677>

КАМІНСЬКА Світлана Василівна

аспірантка катедри освітології та психолого-педагогічних наук,

Київський університет ім. Бориса Грінченка

e-mail: kaminskayasveta2020@gmail.com

УДК 378.018.8-021.64:656.6]:[316.77:811.111](045)

СТРУКТУРА ТА КОМПОНЕНТИ ГОТОВНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Сучасні педагогічні джерела розглядають різні підходи до навчання професійної іноземної мови, як засобу для розвитку професійної компетентності.

Проаналізовано поняття готовності до професійної іншомовної комунікації, розглянуто її структуру та компоненти. Виконано аналіз джерел досліджуваної тематики та виокремлено компоненти для формування на практиці готовності до професійної іншомовної комунікації.

Професійна іншомовна комунікація як важливий компонент комунікативної культури є невід'ємним складником підготовки сучасних фахівців морського транспорту для подальшого застосування набутих знань, умінь, навичок та особистісних якостей в професійному середовищі, під час міжкультурної та міжособистісної комунікації під час плавальної практики. Формування готовності до професійної іншомовної комунікації полягає в такому володінні іноземною мовою, яке дозволяє використовувати її перш за все для реалізації професійних потреб на борту корабля, ведення ділових переговорів або проходження співбесіди у кріюнових компаніях і подальшого професійного самовдосконалення, кар'єрного зростання.

Актуальним залишається питання навчання іншомовної комунікації, орієнтованої на досягнення практичного результату в умовах модернізації освіти. Вимоги до рівнів сформованості професійної іншомовної комунікації майбутніх фахівців морського транспорту вказані у конвенції Міжнародної морської організації – ПДНВ 1976 (доповнення вносилися у 1997, 1999 і 2010 роках). Даний документ визначає стандарти фахової підготовки включаючи іншомовну компетентність, як обов'язковий компонент.

Досліджується формування готовності майбутніх фахівців морського транспорту до професійної іншомовної комунікації. Стаття написана на основі аналізу опитувань студентів, які мали досвід практики в міжнародних екіпажах і брали участь в різних формах іншомовного спілкування. Під час проведення дослідження ми дійшли висновку, що найбільша частина спілкування припадає на професійну, ділову та неформальну розмову тет-а-тет або у колективі. Менший відсоток спілкування припадає на неформальне спілкування з окремими членами екіпажу. Найменша частина спілкування моряків англійською мовою припадає на публічні розмови або виступи.

Сфери спілкування, що потребують використання іноземної мови як для майбутнього фа-

хівця морського транспорту, так і для студента це: соціально-побутова, адміністративно-трудова, міжкультурна та релігійна, соціальна, науково-освітня, професійно-трудова, розважальна.

Ключові слова: міжкультурна та міжособистісна комунікації; плавальна практика; професійна іншомовна комунікація; стандарти фахової підготовки; формування готовності.

Постановка проблеми. На важливості вміння моряків спілкуватися англійською мовою у професійному середовищі наголошують професіонали морської галузі та дослідники, які проаналізували небезпеки та наслідки викликані недостатнім володінням англійською мовою [1]. Процес формування готовності можна розглядати з філософської, психологічної та педагогічної точок зору. Цей процес ми вивчаємо як педагогічне явище. Процес формування готовності передбачає усвідомлення потреби в діяльності, оцінку здатності до реалізації діяльності та планування змін для досягнення цілей. Бажання змінюватися і діяти визначає ступінь готовності студентів.

Аналіз основних досліджень і публікацій вказує, що готовність — це більше, ніж бути «готовим чи ні». Готовність складається з кількох компонентів: мотивації до дій і здатності до реалізації цілей. Багато статей у контексті готовності присвячено готовності організацій до змін [2], готовності до професійної діяльності [3]. Дослідники вивчають та аналізують технологічну готовність студентів до професійної іншомовної комунікації, де основними аспектами є ставлення до дії та бажання діяти. Ставлення та сприйняття, які можуть формувати поведінку, мають супроводжуватися мотивацією. Динамічний характер будь-якої готовності означає, що вона застосовується та є актуальною на всіх етапах освітнього процесу. Такий процес включає передумови, впровадження, активне впровадження та сталість або стабільність застосування [4].

Тема формування готовності іншомовної комунікативної компетенції моряків завжди була актуальною. Тож **метою статті**

було визначення компонентів готовності до професійної іншомовної комунікації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Готовність стосується різних системних рівнів, які можуть починатися з окремого студента і поширюватися — через академічну групу, інституцію, коаліцію, громаду та державу — до національного рівня [5]. Таким чином, готовність важлива для результатів на багатьох рівнях системи отримання знань. Знання та навички на кінцевому рівні підсумовуються сформованістю готовності до дій. Готовність до дії — це стан готовності до діяльності, що виділяється як компонент емоційної реакції. Це стан мобілізації всіх психофізіологічних систем організму, що забезпечує ефективне виконання певних дій. Це озброєння людини знаннями, уміннями та навичками, необхідними для успішного виконання дії. Це також рішучість діяти, готовність до термінового виконання наявної програми дій і, нарешті, виявлення людини на робочому місці в потрібний час, тобто здатність отримати сигнал про необхідність діяти [6].

Загальне уявлення про те, що готовність є мотивацією, яка посилює здібності, було розроблено в нашому дослідженні формування готовності моряків до професійної іншомовної комунікації. Готовність до спілкування має довгостроковий характер і не відноситься до ситуативного мовлення, яке ми сприймаємо як готовність до спілкування в певний момент. У педагогічній літературі науковці та практики часто не розрізняють поняття готовності та здібностей до іншомовної комунікації [7].

Ми наголошуємо, що наявність певних здібностей не завжди призводить до їх реалізації в діяльності. Інший момент для обговорення — це різниця між готовністю і бажанням спілкуватися [8]. Готовність — це коли всі її компоненти сформовані, готовність більше схожа на бажання, на яке впливають індивідуальні особливості, такі як інтерес до теми, впевненість, міжособистісні стосунки, роль у групі тощо.

Мотивація ставлення — це практика мотивації людей шляхом впливу на їхні думки та поведінку. Ставлення та мотивація тісно пов'язані між собою і можуть бути сильними мотиваторами для того, чи буде команда ефективно працювати разом і своєчасно досягати поставлених цілей. Насправді позитивне ставлення може безпосередньо вплинути на кар'єрний розвиток, оскільки людина буде більш мотивована, наполегливо працювати, пробувати щось нове та сприяти подальшому успіху організації, де вона працює.

Усі члени команди хочуть бути задоволеними та відчувати, що їх цінують за роботу, яку вони виконують. Коли кожен працівник відчуває, що його цінують і поважають, він, імовірно, буде набагато більш мотивованим і прагнути досягати відмінних результатів, що підвищує ймовірність досягнення загальної мети компанії.

Принцип мотивації дії говорить: зацікавленість до будь-якої роботи приходить після того, як ти за неї берешся. І цей принцип стосується будь-якої професії. Варто лише зробити перший крок і зануритися в роботу з головою. З точки зору психології, якщо ви весь час відкладаєте свої дії, то ви не дуже хочете досягти бажаного. Або вас долає страх перед чимось новим. Але якраз страх — це природна реакція людини на щось нове.

Здебільшого готовність визначається трьома (хоча дослідники визначають більше таких компонентів) пов'язаними компонентами (тобто мотивацією, загальними здібностями та інноваційними можливостями), вплив яких може змінюватись залежно від середовища.

Готовність до застосування комунікативних умінь, як стійкий прояв студентом професійних якостей, виражається через певні компоненти: мотиваційний, орієнтаційний, операційний, вольовий, оцінювальний.

Загальне уявлення про те, що готовність — це мотивація, яка посилює здібності, було розроблено в нашому дослідженні формування готовності фахівців морського транспорту до професійної іншомовної комунікації.

Ми прийшли до висновку, що готовність до іншомовної комунікації можна побачити по-різному:

- 1) готовність за фактором часу може бути
 - довгостроковою (загальною);
 - миттєвою (ситуативною).
 - 2) готовність до педагогічного впливу може бути
 - мотиваційною (інтерес і прагнення до досягнення);
 - пізнавальною (здатність оцінювати засоби досягнення завдань);
 - емоційною (впевненість в успіху та натхнення);
 - вольовою (самовдосконалення, самоконтроль тощо).
 - 3) готовність до інновацій різного рівня для підвищення самореалізації.
- Готовність до професійної іншомовної комунікації включає також комунікативний компонент, який охоплює:
- здатність контролювати мовне хвилювання;

- навички сприйняття;
- вміння сформулювати думку;
- уміння граматично правильно будувати речення;
- мати базові знання англійської мови;
- мати професійні знання англійської мови.

Когнітивний компонент охоплює такі аспекти готовності до комунікативної діяльності:

- раціоналізм в емоційній сфері;
- здатність раціонально мислити, приймати виважені, раціональні рішення.

Соціальна складова поєднує в собі розвиток наступних навичок:

- уміння використовувати різні комунікаційні стратегії для вирішення комунікативних завдань;
- знання правил підтримання контакту зі співрозмовником;
- уміння планувати комунікативний акт і забезпечувати ефект власного повідомлення;
- уміння виявляти труднощі спілкування та використовувати засоби переформулювання повідомлення;
- толерантне ставлення до представників інших культур;
- здатність свідомо будувати сценарії культурної взаємодії;
- володіння стратегією і тактикою вирішення міжкультурних конфліктів та запобігання їх негативним наслідкам;
- володіння навиком неупередженого вивчення культур.

Комунікативний компонент готовності до іншомовної комунікації – формування мовленнєвих навичок на основі засвоєння мовних одиниць у мовленні. Це збір практичних несвідомих мовних знань.

Знання мови дають змогу створювати й розуміти вислови, нові комунікативні одиниці, формуючи їх за певними правилами, закладеними в мові.

Комунікативний компонент формування готовності до іншомовної комунікації складається зі здатності розуміти та продукувати вивчені висловлювання, а також потенційної здатності розуміти нові, невивчені висловлювання.

Розглядаючи комунікативну складову готовності до іншомовної комунікації, слід зазначити, що вона:

- буде складну багаторівневу структуру, що відповідає різноманітності компонентів комунікативної здатності мовців;
- включає як соціальні, так і індивідуальні мовні знання про світ;

– у сфері використання мовних одиниць передбачає засвоєння обох сторін знака – форми та змісту;

– вимагає обов'язкового знання потенційних можливостей мовних явищ і знання змінних тенденцій розвитку знака в мові, знання специфіки його функціонування в різних сферах вживання;

– охоплює як продукування мовлення, так і його сприйняття, що пов'язано з проблемою порозуміння між учасниками комунікації;

– визначається такими факторами, як рівень освіти, професія та індивідуальний досвід.

Вольовий компонент формування готовності до іншомовної комунікації – це складний процес спрямований на виконання та досягнення поставленої мети, який виникає внаслідок зіставлення реального та ідеального професійного позиціонування власної особистості, відповідно до суспільних вимог та вимог обраної професійної діяльності.

Наявність вольових якостей виявляється в здатності швидко підвищувати свою активність, енергію, зберігати оптимальну організацію психічних функцій при виникненні непередбачуваних ситуацій і наростанні втоми, що виникає при дії одноманітних факторів [9].

Без вольового зусилля неможливо тривалий час зберігати увагу (бути зосередженим на виконанні однієї дії), працювати в напруженні тривалий час, що особливо характерно для навчальної діяльності.

Готовність до іншомовної комунікації можуть формувати викладачі під час аудиторної чи позанавчальної роботи, але для цього їм має бути зрозумілим процес формування її компонентів. Тут ми хотіли б дати більш детальний опис запропонованих ідей. Як видно з таблиці 1, ми пропонуємо такі компоненти готовності до іншомовної комунікації: 1) мотиваційний (інтерес і прагнення до досягнення); 2) пізнавальний (вміння розуміти і оцінювати мотиви поведінки і явища); 3) емоційний (впевненість в успіху та натхнення); 4) вольовий (самовдосконалення, самоконтроль, готовність до підвищення самореалізації); 5) соціальний (стилі спілкування, культурна та міжкультурна обізнаність); 6) комунікативний компонент (сприйняття мови; формулювання думки; знання граматики та лексичних одиниць; базове знання англійської мови; професійне знання англійської мови).

Таблиця 1

Компоненти готовності											
мотиваційний		пізнавальний		емоційний		вольовий		соціальний		комунікативний	
ставлення	дії	оцінювання	рішучість	натхнення	впевненість	самоконтроль	самовдосконалення	міжособистісна обізнаність	міжкультурна обізнаність	знання	навички

Задоволеність професією, професійна спрямованість і воля утворюють взаємопов'язану, динамічну функціональну систему, в якій воля забезпечує стійкість професійних намірів.

Виходячи з припущення, що готовність можна сформулювати, ми спробували побудувати систему формування готовності до спілкування іноземною мовою у професійному середовищі моряків. Система формування готовності створює умови, пов'язані з якістю навчальних методів для підвищення позитивних результатів. Ці умови повинні сприяти стабільності результатів. Визначивши рівень готовності студентів до професійної іноземної комунікації, ми можемо організовувати позанавчальні заходи, що підвищують мотивацію (щоб сформувати готовність) до вивчення та використання іноземної мови в подальшому професійному середовищі.

Формування готовності моряків до іноземної комунікації передбачає розвиток усіх її структурних компонентів. Але при формуванні кожного з цих компонентів можуть виникнути труднощі.

З метою діагностики формування готовності до професійної іноземної комунікації майбутніх моряків під час позанавчальної роботи нами було проведено анкетування студентів денної форми навчання другого, третього та випускного курсів спеціальностей: «Судноводіння», «Менеджмент технічних систем на водному транспорті», які вже мали досвід суднової практики.

Більшість студентів працювали на судах з англійськими членами екіпажу, більшість з яких філіппінці, індуси, поляки та турки, і зіткнулися з проблемою мовного бар'єру. В тестуванні було опитано 40 студентів. Опитування проводили у 2021 році в Державному університеті інфраструктури та технологій, Київ.

Було створено тести для дослідження комунікативної складової готовності майбутніх моряків до професійної іноземної комунікації під час суднової практики.

Отримана інформація дозволила нам зрозуміти, на які аспекти професійного іноземного спілкування варто звернути увагу. Крім того, анкета дозволила робити прогнози потенційних можливостей студентів та їх готовності до саморозвитку в позанавчальний час.

Ми запропонували запитання, пов'язані з розумінням співрозмовника, який володіє іноземною мовою, під час виконання професійних обов'язків та повсякденного спілкування на судні. Як бачимо в таблиці 2, значна кількість студентів мала труднощі в розумінні, у безпосередньому спілкуванні, у наданні відповідей. Це призвело до завершення розмови без досягнення мети спілкування та порозуміння.

Таблиця 2

Питання під час тестування		
майже ніколи	досить часто	майже завжди
1. Чи намагаєтесь Ви припинити розмову, коли не розумієте тему бесіди чи самого співбесідника?		
45.7	42.9	11.4
2. Чи уникаєте Ви вступати в бесіду з незнайомим членом екіпажу через те, що невпевнені в своєму рівні володіння іноземною мовою?		
48.6	42.9	8.6
3. Чи були у Вас під час розмови професійною іноземною мовою непорозуміння (коли Ваші слова розуміли по-іншому), що призвело до непорозуміння у професійній діяльності?		
48.6	48.6	2.9
4. Чи користуєтесь Ви невербальними засобами спілкування (жестами, мімікою), коли не можете пояснити свою думку співбесіднику іноземною мовою?		
5.7	60	34.3
5. Чи змінюєте Ви тему розмови тільки тому, що не маєте достатнього професійного рівня знань з обговорюваного питання іноземною мовою?		
51.4	42.9	5.7
6. Чи були у Вас випадки, коли Ваше мовлення (чи то вимову) виправляв Ваш співрозмовник під час спілкування іноземною мовою?		
25.7	65.7	8.6

Результати показують, що під час навчання на судні у моряків-кадетів спостерігалися функціональні комунікативні проблеми: непорозуміння при різному розумінні слів, зміна теми розмови, труднощі у вимові, погано орієнтувався в темі розмови, боявся почати розмову. Про низький рівень володіння іноземною мовою під час спілкування свідчить також кількість студентів, які використовували жести, щоб допомогти собі спілкуватися англійською мовою.

Таким чином, для подолання функціональних комунікативних труднощів майбутніх моряків повинні оволодіти ключовими лінгвістичними та психолінгвістичними навичками: 1) розмова за професійною

метою; 2) функціональне мовлення (в аеропорту, в магазині, з проханням, скаргами тощо); 3) спілкування на побутовому рівні на борту корабля.

Наступною складовою, яку ми аналізували, була мотивація майбутніх фахівців морського транспорту у досягненні поставлених цілей, у тому числі мотивація до спілкування англійською мовою.

Останні дослідження доводять вплив типів мотивації на готовність до іншомовного спілкування як рідною, так і іноземною мовою [10].

Мотивація до успіху або уникнення невдачі. Були протестовані 38 студентів навігаційного факультету. Серед учасників у 10% ми діагностували страх перед ймовірною невдачею, у 30% мотиваційний полюс не виражений, у 60% виявлена мотивація успіху (надія на успіх).

Мотивація до вивчення англійської мови. Мотив є внутрішнім, якщо він збігається з метою діяльності. Тобто в умовах навчальної діяльності засвоєння змісту навчальної дисципліни буде і мотивом, і метою. Внутрішні мотиви пов'язані з пізнавальною потребою суб'єкта, задоволенням, яке отримують від процесу пізнання. Оволодіння навчальним матеріалом є метою навчання, яка в цьому випадку починає носити характер навчального процесу. Студент бере безпосередню участь у процесі пізнання, і це приносить йому емоційне задоволення.

Домінування внутрішньої мотивації характеризується проявом власної активності студента в процесі навчальної діяльності. 44 студенти продемонстрували внутрішню мотивацію, серед них 45% середній рівень і 55% високий рівень цього виду мотивації. Жоден студент не продемонстрував зовнішньої мотивації, що викликало дискусію щодо достовірності такого результату.

Професійна іншомовна комунікація дозволяє уникнути труднощів у взаємодії між членами екіпажу як при виконанні службових обов'язків, так і при вирішенні комунікативних завдань, пов'язаних з повсякденними потребами. Для діагностики стилю спілкування студентів було проведено тестування, в взяли участь 45 студентів. Для 36% студентів було відзначено перехідний стиль спілкування. Такий стиль спілкування виявляється у: 1) не завжди чіткому усвідомленні ситуації; 2) не вмінні ефективно використовувати засоби та стратегії комунікативної поведінки; 3) нестійкості у відчутті емоційного стану співрозмовника; 4) невдачі в спробах справити враження на співрозмовника; 5) невдачі в

спробах знайти рішення в конфліктних ситуаціях під час спілкування.

Таким чином, майже половина студентів виявили недоліки в іншомовному спілкуванні. Ця діагностика допоможе нам розробити заходи щодо підвищення готовності студентів до спілкування англійською мовою. 54% студентів продемонстрували гнучкий стиль спілкування. Цей стиль спілкування означає, що люди 1) чітко усвідомлюють ситуацію; 2) ефективно використовувати засоби та стратегії комунікативної поведінки; 3) є стійкими у відчутті емоційного стану співрозмовника; 4) можуть справити позитивне враження на співрозмовника; 5) можуть знаходити рішення в конфліктних ситуаціях під час спілкування. Жоден учасник не виявляв жорсткого стилю спілкування. Цей стиль передбачає, що співрозмовник не адаптується до ситуації спілкування, необ'єктивно оцінює себе та інших під час спілкування, не відчуває емоцій співрозмовника, схильний до зміни настрою. Таким чином, тест на стиль спілкування дозволив проаналізувати соціальний та емоційний компоненти готовності до спілкування.

За результатами тестів, співбесід та спостережень за комунікативною діяльністю студентів на заняттях з англійської мови ми також оцінювали когнітивний компонент – рівень когнітивних навичок, які життєво необхідні студентам для ефективного навчання. Вони доповнюють один одного, щоб ефективно функціонувати та визначати успішність результатів навчання.

З метою діагностики вольового компоненту ми провели експериментальні вправи для підвищення рівня компонентів готовності до професійного спілкування англійською мовою. Дослідження дозволило нам визначити здібності і навички, які має тренувати студент під час навчання:

- фонологічні та артикуляційні навички (уміння ефективно висловлюватись за допомогою мови);
- сприйняття (здатність розпізнавати та розуміти слова, мову тіла та міміку);
- уміння слухати (уміння уважно слухати те, про що йдеться);
- здатність до утримання інформації в пам'яті та відкликання (здатність пригадувати раніше отриману інформацію);
- здатність до експресії (компетентність у вираженні почуттів і емоцій у прийнятній формі);
- здатність до соціального сприйняття або взаємодії (здатність ставитися до інших у соціально прийнятний спосіб, що відіграє ключову роль у сприянні соціальної інтеграції).

Висновки і перспективи подальших досліджень. У результаті теоретичного та емпіричного дослідження ми дійшли висновку, що для формування готовності до іншомовної комунікації майбутні фахівці морського транспорту повинні оволодіти ключовими комунікативними навичками при 1) розмові в професійних цілях; 2) функціональному мовленні (в аеропорту, в магазині, під час усного прохання, скарги тощо) 3) повсякденного спілкування. Ми розглядаємо мотивацію ставлення та мотивацію дії як два поняття при навчанні студентів. Готовність студентів до формування такої готовності є складовою частиною цілісності процесу розвитку всіх компонентів іншомовного спілкування.

Готовність викладача працювати в нових умовах впливає на результати навчання. Пандемія змусила переглянути навчальні програми, підходи до методики викладання та існуючі навчальні матеріали. Ми сприйняли необхідність запровадження онлайн-навчання як тимчасову, більшість викладачів були схильні чекати і повертатися до практик та напрацювань вироблених роками. Події в Україні, пов'язані з військовими діями, перекреслили всі наші очікування щодо повернення до традиційного викладання навчальних предметів для студентів. Нові виклики через пандемію та воєнний стан в Україні змушують викладачів бути готовими до змін. Хоча метою нашого дослідження є виявлення компонентів готовності до іншомовного спілкування майбутніх фахівців морського транспорту, готовність викладачів англійської мови до формування такої готовності є невід'ємною частиною цілісності процесу розвитку всіх компонентів професійної іншомовної комунікації.

Навчальні програми для навчання англійської за професійним спрямуванням потребують змін, вони мають передбачати можливість роботи он-лайн і офлайн ре-

жимах навчання. Розробка та включення в програму онлайн і офлайн режимів дозволяє студентам рівномірно завершувати навчальний процес повністю в режимі онлайн, а також пропонувати досвід офлайн, де це можливо.

Список бібліографічних посилань References

1. Mönnigmann, B., Čulić-Viskota, A. (2017). Standardised English Language Proficiency Testing for Seafarers. *Transactions on Maritime Science, Split, Croatia*, 6(2): 147–154. Doi: 10.7225/toms.v06.n02.007.
2. Haqq, Z.N., Natsir, M. (2019). Three Components of Readiness to Change: Communication of Change and Change-Efficacy as Antecedents. *Perisai: Islamic Banking and Finance Journal*, 3: 1. Doi: 10.21070/perisai.v3i1.2011.
3. Adeosun, O.T., Adegbite, W.M. (2022). Human resource professionals and readiness for the future of work. *EUREKA: Social and Humanities*, 5: 39–50. Doi: 10.21303/2504-5571.2022.002486.
4. Nasution, R.A., Sendy, L. et al. (2018). The Evaluation of Digital Readiness Concept: Existing Models and Future Directions. *The Asian Journal of Technology Management*, 11(2): 94–117. Doi: 10.12695/ajtm.2018.11.2.3.
5. Darasawang, P., Reinders, H. (2021). Willingness to Communicate and Second Language Proficiency: A Correlational Study. *Educ. Sci*, 11: 517. Doi: 10.3390/educsci11090517.
6. Clément, R., Baker, S.C., & MacIntyre, P.D. (2003). Willingness to communicate in a second language: The effects of context norms, and vitality. *Journal of Language and Social Psychology*, 22(2), 190–209. Doi: 10.1177/0261927X03022002003.
7. Roberts, P., Shirley, S. et al. (2022) Design principles for dual mode readiness in an uncertain future, *Innovations in Education and Teaching International*. Doi: 10.1080/14703297.2022.2147094.
8. Wang, M., Wang, H. & Shi, Y. (2022). The role of English as a foreign language learners' grit and foreign language anxiety in their willingness to communicate: Theoretical perspectives. *Front. Psychol*, 13: 1002562. Doi: 10.3389/fpsyg.2022.1002562.
9. Fan, L. (2017). An Overview of Chinese Seafarers' Communicative Competence in English—Chinese seafarers'. *Perspectives the International Journal on Marine Navigation and Safety of Sea Transportation*, 11(4) December. Doi: 10.12716/1001.11.04.0.
10. Safran, J., Bulatovic, V. & Gojkovic-Rajić, A. (2021). Motivation for foreign language communication, *Didactica Slovenica*, 36(2): 49–63.

KAMINSKA Svitlana

graduate student of the Department of Education Science, Psychological and Pedagogical Sciences, Borys Grinchenko Kyiv University

STRUCTURE AND COMPONENTS OF READINESS FOR PROFESSIONAL FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATION

Summary. Modern pedagogical sources consider different approaches to learning a professional foreign language as a means of developing professional competence.

The article analyzes the concept of readiness for professional foreign language communication, considers its structure and components. An analysis of the sources of the subject under study was performed and the components for the practical formation of readiness for professional foreign language communication were singled out.

Professional foreign language communication as an important component of communicative culture is an integral component of the training of future seafarers for the

further application of acquired knowledge, abilities, skills and personal qualities in a professional environment, during intercultural communication and during shipboard training. The formation of readiness for professional foreign language communication consists in such a proficiency of a foreign language that allows you to use it primarily for the realization of professional needs on board the vessel, conducting business negotiations or passing an interview in crewing companies and further professional self-improvement and career growth.

The issue of teaching foreign language communication, focused on achieving a practical result in the conditions of

modernization of education, remains relevant. The requirements for the levels of professional foreign language communication of future seafarers are specified in the convention of the International Maritime Organization – STCW code 1976 (additions were made in 1997, 1999 and 2010). This document defines the standards of professional training, including foreign language competence as a mandatory component.

In the article we examine the formation of readiness of future seafarers for professional foreign language communication. The article was written based on the analysis of surveys of students who had practical experience in international crews and participated in various forms of foreign language communication. During the research, we came to the conclusion that the largest part of communication is conducted during professional, business and informal conversation tet-a-tet or in a team. A smaller per-

centage of communication is informal communication with individual crew members or free conversation. The smallest part of sailors' communication in English is public conversations.

Spheres of communication that require the use of a foreign language for both a future seafarer and a student are: social-domestic, administrative-labour, intercultural and religious, social, scientific-educational, professional-labour, socio-cultural, entertainment.

Keywords: intercultural and interpersonal communication; shipboard training; professional foreign language communication; standards of professional training; formation of readiness.

Одержано редакцією 15.06.2023
Прийнято до публікації 20.06.2023